

Специфіка космізму у Біблії

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У цих тезах розглядаються дві особливості біблійного космізму – тісний зв'язок людей і природи і гармонійна єдність всесвіту. Наголошується, що у стосунках із Богом природа часто виходить на перше місце. Також показано, що повною мірою єдність всесвіту може здійснитися, коли всі люди і вся природа пізнають Божественний закон.

Ключові слова: космізм; всесвіт; єдність всесвіту; природа; людство; Божественний закон

Abstract

These theses consider two features of biblical cosmism – the close connection of people and nature and the harmonious unity of the universe. It is emphasized that in the relationship with God, nature often comes first. It is also shown that the full unity of the universe can be realized when all people and all nature know the Divine law.

Keywords: cosmism; the univers; unity of the univers; nature; humanity; Divine law

Йдеться тут про Старий Заповіт. Світогляд, з яким ми стикаємося у Старому Завіті, безперечно є космістським. Повністю охарактеризувати специфіку цього космізму в невеликих тезах неможливо, тому я звертаю увагу лише на дві його особливості.

Першою особливістю є найтісніший зв'язок людей із природою, із землею. При цьому Бог часто ставить на перше місце саме природу і звертається до людей через неї. Так, у Книзі пророка Єзекіїла Бог обіцяє Ізраїльським горам повернення єврейського народу.

«Ти ж, сину чоловічий, пророкуй про ізраїльські гори і скажи: Ізраїльські гори, слухайте слово Господнє! Так говорить Господь Бог: Тому, що ворог говорить про вас: Ага! – вічні висоти попались нам у власність! – тому ти пророкуй і скажи: Так говорить Господь Бог: Тому, власне тому, що вас спустошено й що на вас зазіхають з усіх боків, так що ви стали власністю інших народів, і що ви потрапили на язик злим людям, які вводять вас у неславу, тому, гори ізраїльські, слухайте слово Господа Бога: Так говорить Господь Бог до гір і до горбів, і до байраків, і до долин, до опустілих руїн та й до покинутих міст, що стали здобиччю й посміховищем для народів навкруги. <...> Ви ж, ізраїльські гори, розпустите ваші гілляки і даватимете ваші плоди моєму народові Ізраїлеві, бо він незабаром повернеться. Ось бо я прийду до вас, обернусь до вас, і вас будуть обробляти й засівати. Я намножу на вас (на горах) людей з усього дому Ізраїля; міста будуть залюднені й руїни будуть наново відбудовані. Я намножу на вас людей і скотини; вони будуть множитись і плодитись. Я заселю вас, як це було раніше; зроблю більше добра вам, ніж то було колись, так що ви зрозумієте, що я – Господь. Я зроблю так, що по вас будуть ходити люди, мій народ Ізраїль; ви будете їхньою власністю та їхнім насліддям, і ви не позбавитесь ніколи більш їхніх дітей» (Єз. 36: 1-4, 8-12).

Вчинки людей відбиваються на всій природі. У 24 розділі Книги пророка Ісаї ми бачимо, як вина народу стає прокляттям землі. Земля і люди піддаються покарання разом. При цьому земля, природа знову на першому місці.

«Ось Господь спустошить землю і руйнує; він перевертає її поверхню і розсіває її мешканців. Така ж доля стріне: так народ, як і священика, так слугу, як і його пана; так слугиню, як і її паню; так того, хто купує, як і того, хто продає; так боржника, як і позикодавця; так лихваря, як і того, що віддає лихву. Земля спустошена до решти, пограбована до останку, бо Господь вирік це слово. Земля сумує, зникає; марніє, зникає всесвіт; небо й земля марніють. Земля під своїми мешканцями споганіла, бо вони переступили закон, порушили устав, зламали завіт відвічний. Тому прокляття пожирає землю, і мешканці її несуть за те кару; тому мешканці землі гинуть, людей залилось мало» (Іс. 24: 1-6).

Друга особливість розкривається у 148 псалмі. Тут всесвіт показаний як єдине ціле. Божественний закон охоплює світ людей і всю природу, поєднує їх. Цілком така єдність буде досягнута тоді, коли пізнання цього закону, зійде від Бога через ангелів на весь всесвіт [1, 421].

«Алилуя. Хваліте Господа з неба, хваліте його на висотах! Хваліте його, всі ангели його, хваліте його, всі воїнства небесні! Хваліте його, ви, сонце й місяцю, хваліте його, всі ясні зорі! Хваліте його, ви, небеса небес, – і води, що над небесами, нехай ім'я Господнє хвалять! Бо він повелів, і створились. Поставив їх на віки вічні і дав закон, який не перейде. Хваліте Господа з землі, кити і всі морські безодні! Вогонь і град, сніг і туман, і буйний вітер, який виконує його слово. Гори й усі пагорби, садовина й усі кедри. Звір дикий і скот усілякий, гад і птах крилатий. Царі землі й усі народи, князі й усі земні судді. Хлопці, а й дівчата, старі разом з юнацтвом. Нехай ім'я Господнє хвалять, – високе бо ім'я його єдине. Велич його понад землю й небо: 14 він підняв ріг народу свого. Хвала усім його святим, синам Ізраїля, народові, що йому близький. Алилуя» (Пс. 148).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Тегілім – Псалми. Коментар рабина Шимшона Рафаеля Гірша. Т. 2. К.: Дух і літера, 2020. 448 с.

Кузнецов Всеволод Григорович, старший викладач кафедри філософії та гуманітарних наук Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця.

e-mail: vsevolodkuznetsov16@gmail.com

Vsevolod Kuznetsov, Senior Lecturer of Philosophy & Humanities Department at Vinnytsia National Technical University.